

Oecumenisch Meditatief Avondgebed 14 april 2021

Thema: **Van 'Eerst zien en dan geloven'**
naar 'Geloven en zien'

Voorganger: **Fons Zandbelt**

Aanhef:

Wees hier aanwezig

voorzang Wees hier aan-we - zig,
God van de mach-ten, licht in ons mid-den,
wees on-ze Hei-land, dat wij her-le-ven.
voorzang Wees hier aan-we - zig,
allen dat wij her-le-ven.

Inleiding

De paastijd duurt 50 dagen, tot Pinksteren. In heel die periode spelen thema's rond ons geloven in de verrezen Heer en de doorwerking daarvan, in de liturgie van de kerk. Daarom ook vanavond een paasverhaal uit de H. Schrift: over Tomas, die moeite heeft met het getuigenis van zijn apostel-collega's: dat de Heer is verrezen en aan hen verschenen is.

Tomas wordt nogal eens aangeduid met 'de ongelovige Tomas', maar is dat wel juist om hem zo aan te duiden. We gaan vanavond stil staan bij die volgeling van Jezus. Voor Tomas begint het verdriet en duisternis om wat is gebeurd: Jezus' kruisdood.

Daarom eerst het lied: 'Als alles duister is'.

Lied nr. 10: Als alles duister is (Dans nos obscurités)

p

Dans nos obs-cu - ri - tés, al - lu - me le feu qui ne s'é-teint ja - mais, qui ne s'é-teint ja -
 Als al - les dui - ter is, ont - steek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer

mf

p

mais. Dans nos obs-cu - ri - tés, al - lu - me le feu qui ne s'é-teint ja - mais, qui ne s'é-teint ja -
 dooft. Als al - les dui - ter is, ont - steek dan een lich-tend vuur dat nooit meer dooft, vuur dat nooit meer

pp

p

mais. Dans nos obs-cu - ri -
 dooft. Als al - les dui - ter

In onze duisternis ontsteekt het vuur, vuur dat nooit meer dooft. (Lc 12) Jezus zegt: Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen. (Joh 8) Boven de apostelen zullen zich tongen van vuur bevinden. (Mt 3) Christus zal jullie met de Heilige Geest en vuur dopen. (Joh 8) Wie Christus navolgt zal niet door de duisternis gaan maar het levenslicht bezitten. (Ps 78) God leidde zijn volk bij dag met de wolken en bij nacht met het lichtende vuur. (Jes 43) Wanneer je door het vuur gaat, zal God je beschermen; geen vlam zal je verbranden. (Han 8) De liefde is sterker dan de dood, zijn gloed is als een vuurgloed, geweldige vlammen.

Lezing: uit Johannes 20,19-20 & 24-29

Op de avond van de eerste dag van de week, verscheen Jezus aan zijn leerlingen.

Hij ging in hun midden staan en zei: 'Vrede zij U'.

Na dit gezegd te hebben toonde Hij hun zijn handen en zijn zijde.

De leerlingen waren vervuld van vreugde toen ze de Heer zagen....

Tomas, een van de twaalf, ook Didymus genaamd, was echter niet bij hen toen Jezus kwam.

De andere leerlingen vertelden Hem: 'Wij hebben de Heer gezien'.

Maar hij antwoordde: 'Zolang ik in zijn handen niet het teken van de nagelen zie,

en mijn vinger in de plaats van zijn nagelen kan steken, en mijn hand in zijn zijde leggen,

zal ik zeker niet geloven'.

Acht dagen later waren zijn leerlingen weer in het huis bijeen, en nu was Tomas erbij. Hoewel de deuren gesloten waren, kwam Jezus binnen, ging in hun midden staan en zei: 'Vrede zij u'. Vervolgens zei Hij tot Tomas:

*'Kom hier met uw vinger en bezie mijn handen. Steek uw hand uit en leg die in mijn zijde en wees niet langer ongelovig maar gelovig'.
Toen riep Tomas uit: 'Mijn Heer en mijn God!' Toen zei Jezus tot hem:
'Omdat ge Mij gezien hebt geloofd ge? Zalig die niet zien en toch geloven'.*

Lied nr. 19: Jezus, u bent het licht in ons leven

Jé-sus le Christ, lu-mière in-té-rieu-re, ne lais-se pas mes té-nè-bres me par-ler.
Je-zus, U bent het licht in ons le-ven; laat nim-mer toe dat mijn dui-ter tot mij spreekt.

Jé-sus le Christ, lu-mière in-té-rieu-re, don-ne moi d'ac-cueil-lir ton a-mour.
Je-zus, U bent het licht in ons le-ven; o-pen mij voor uw lief-de, o Heer.

(Ps 139) Heer, U doorgrondt en kent mij. U kent mijn zitten en mijn opstaan, al van verre verstaat U mijn gedachten. Al nam ik vleugels van de dageraad in de morgen en laat ik mij neer aan het einde van de zee.
Doorgrond mij, God, en ken mijn hart, zie mij aan en peil mijn gedachten.
Leid mij op de weg van waarheid, uw weg van eeuwigheid.

Overdenking

Tomas heeft in dit evangeliieverhaal een bijnaam, want zo lezen we: 'Tomas ook Didymus genaamd.' 'Didymus' betekent 'Tweeling'. Dat duidt er misschien op: dat Tomas er een van een tweeling was. Maar het kan ook zijn dat hiermee bedoeld wordt, dat er in Tomas iets dubbels zat: enerzijds wat (nuchter) eigenzinnig en eigenwijs (die niet zomaar aanneemt wat zijn collega-apostelen beweren), én anderzijds eerlijk en spontaan: want een week later knielt hij spontaan voor Jezus neer, en roept vol geloof uit: 'Mijn Heer en mijn God'. Zo komt Tomas hier naar voren als een 'didymus': ongelovig én gelovig tegelijk.

Voor ons is het wel mooi en troostvol – in ieder geval heel herkenbaar –

dat er ook in het evangelie iemand is als Tomas: die niet zomaar kan geloven.

Misschien bent u en ik een soort tweelingzus/broer van Tomas, en hebben ook wij iets van 'geloof' én 'ongeloof' in ons, en hebben wij diezelfde vragen als Tomas: (bijv. omtrent die verschijningen) hoe kan een gestorven persoon plotseling weer gezien worden en spreken.

Dat kan er bij Tomas niet zomaar in.

Voor Tomas was de herinnering aan zijn kruisdood nog heel vers; hij zat nog midden in dat verdriet en die teleurstelling. Dat maakt zijn eerste reactie van ongelof heel herkenbaar is.

'Waarom' hij er die eerste keer niet bij was, wordt niet vermeld.

Had hij zich bewust afgesloten van de anderen?

En wilde hij in zijn eentje dat vreselijke gebeuren op Goede Vrijdag, verwerken?

Het getuigenis van zijn collega-leerlingen: dat Hij weer leefde en dat ze Hem gezien hadden, was voor Tomas geen voldoende basis om hen/het te kunnen geloven. Hij wil 'eerst zien'.

-Wat wel opvalt, is: dat Tomas niet is afgehaakt, en er die zondag erop er nog steeds bij is.

Misschien omdat die andere apostelen hem niet afgewezen of buitengesloten hebben: als een 'ongelovige Tomas'. Ze hebben hem laten uitpraten en hem blijkbaar geaccepteerd zoals hij was: en hem geen verwijt gemaakt om zijn ongelof en om zijn 'eerst willen zien'.

Misschien hadden ze er wel begrip voor: dat Tomas nog niet zo ver was om te geloven, (want Jezus' kruisdood had ook hén diep geraakt, en ook bij hen diepe wonden geslagen.)

Misschien is Tomas dáárom er een week later nog steeds bij: als een van hen. Daardoor gaat ook hij hetzelfde ervaren en meemaken als de anderen:

en komt ook hij over het dode punt heen;
en gaat ook hij geloven: dat er meer is dan alleen dood en duisternis;
en komt ook hij tot geloof in de verrezen Heer: dat Hij er nog steeds voor hen is en blijft:
anders dan voorheen, maar wel levensecht.

Ook in onze tijd zijn er veel twijfelaars, en mensen die zeggen: 'niet meer te geloven'. Misschien is het goed dat ook wij met zulke mensen omgaan zoals die apostelen met Tomas omgingen: door zulke mensen niet af te schrijven, maar door hen juist positief te benaderen: door belangstellend te 'luisteren' naar wat hen (die twijfelaars en zg. 'ongelovigen') bezighoudt, en hun vragen en bezwaren serieus te nemen. Want geloven doe je niet zomaar.

Lied nr. 131: Neem mij aan zoals ik ben

S
A
T
B

Neem mij aan zo - als ik ben, zui - ver uit wie ik zal
zijn, druk uw ze - gel op mijn ziel en leef in mij.

Geloven doe je niet zomaar.

Of je al dan niet gelooft, heeft vaak te maken met hoe je bent opgegroeid, hoe je levensomstandigheden waren, en met wat je persoonlijk hebt meegemaakt.

Dat kan positief maar ook negatief op je geloven hebben ingewerkt.

Ook de tijdsgeest speelt een grote rol: 'geloven' is in deze tijd niet meer 'algemeen'; mensen zijn kritischer geworden, hebben over allerlei dingen eigen meningen; niet meer kerkelijk geloven, is steeds gewoner geworden, algemeen aanvaard.

Anderzijds zijn er gelukkig nog velen die blij zijn met het geloof dat ze meegekregen hebben, en zien het als een geschenk, een genade; hoewel

tegelijk het 'niet eens zijn met diverse kerkelijke opvattingen' veel voorkomt.

Ons geloven heeft te maken met groei, ontwikkelingen en veranderingen en kan daarom niet zonder 'er mee bezig zijn', en over nadenken en er over lezen; soms kunnen tv/uitzendingen en onze Taizé-vieringen daarbij ook een rol spelen.

Hopelijk worden we ook regelmatig bevestigd in ons geloven, door iets wat we mogen beleven of samen meevieren.

Jezus roept Tomas, en ook ons, op tot 'niet zien en toch geloven'; soms mogen we het omgekeerde ervaren: dat we door te geloven gaan 'zien': namelijk tekenen van Jezus'/Gods aanwezigheid in ons leven: in de Eucharistie en de H. Communie, maar ook in de liefde, zorg en aandacht, die we van anderen ervaren.

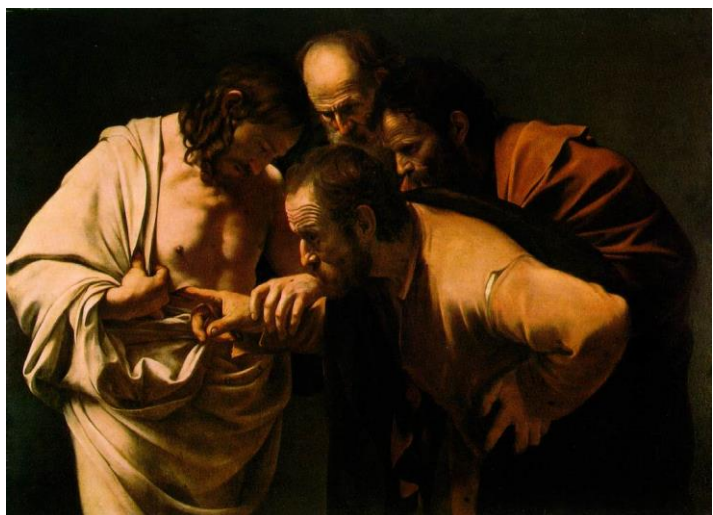
Mogen we in al die tekenen niet iets van Christus'/Gods liefde en aanwezigheid zien, en misschien ook wel af en toe ervaren?

Lied nr.128: Jubelt und freut euch über den Herrn

Juicht en ver - heug je o - ver de Heer. Hij heeft gro - te ding - en ge -
daan. Juicht en ver - heug je, wees niet meer bang. Al - le - lu - ja, al - le - lu - ja!

Stilte

Voorbeden afgesloten met *Heer in uw goedheid, Hoor ons gebed*

Met aan begin en eind *Lied nr. 70* (Heer ontferm u):

- Voor hen die tastend op zoek zijn naar de zin van hun bestaan; voor allen die het moeilijk hebben met hun geloof en hun kerk; voor hen die in ons geloof geen antwoord vinden voor de vragen die hen ten diepste bezighouden; en voor jongeren, en hen die het geloof van hun jeugd verloren hebben: dat zij niet opgaan in oppervlakkigheid, maar gevoelig blijven voor de diepere waarden van het leven.

*Heer in uw goedheid, **Hoor ons gebed***

- Voor hen die van harte geloven: dat zij in hun doen en laten – in alles wat hen overkomt – zich door God gedragen weten, en daarin hun diepste levensgeluk mogen vinden; dat zij een bron van hoop en inspiratie, een zegen, voor anderen zijn.

*Heer in uw goedheid, **Hoor ons gebed***

- **(eigen gebeden)**

...

*Heer in uw goedheid, **Hoor ons gebed***

Onze Vader

Bidden wij het gebed dat Jezus ons heeft geleerd: '**Onze Vader**' (volgens Mt. 6, 10-13: NBV-vertaling):

*Onze Vader in de hemel, laat Uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen, laat Uw wil gedaan worden:
op aarde zoals in de hemel.*

Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.

Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven

*wie ons iets schuldig was. En breng ons niet in beproeving,
maar red ons van het Kwaad.*

Want aan U behoort het koningschap, de macht en de majesteit,
tot in eeuwigheid.

Amen.

Lied nr. 36: Alleluia, slava tiebie Bože

Fine

Al-le-lu-i - a, al-le-lu-i - a, al - - - le - lu - (i) i - a!

Sla - va tie-bie Bo - (že!) že! Sla - va tie-bie Bo - že! Sla - va tie-bie Bo - že!

Da Capo

Zegenbede nr. 79

Voorzang: De Levende zegene en be - hoe - de u. De Levende doe zijn aangezicht o - ver u lich - ten,

en zij u ge - na - dig. De Levende ver - hef - fe zijn aan - ge - zicht o - ver u, en ge - ve u vre - de.

Allen: Zegen ons en be - hoed ons, doe lich - ten o - ver ons uw aan - ge - zicht

1 en wees ons ge - na - dig. 2 en geef ons vre - de.

Slotlied Nr. 71: In the Lord

In the Lord i'll be e - ver thank - full, in the Lord i will re - joice. Look to God do not be a -
In de Heer vind ik heel mijn sterk - te, in mijn God de vreug - de - zang. Gij die mijn be - vrij - ding be -

fraid, lift up your voi - ces, the Lord is near, lift up your voi - ces, the Lord is near.
werkt, op U ver - trouw ik en'k ken geen angst, op U ver - trouw ik en'k ken geen angst.

(Js 12) Ik ben vol vertrouwen, ik heb geen angst. De Heer geeft mij sterkte en kracht, Hij is mijn behoud. Vol vreugde zult u water putten uit de bronnen van bevrijding. Brengt dank aan de Heer, roept zijn Naam, maakt onder de volken zijn daden bekend. (Ps 98) Zingt een lied voor de Heer want Hij deed grootse dingen, laat het bekend zijn over heel de aarde.